

ZELDA
FITZGERALDOVÁ

POSLEDNÍ
VALČÍK
JE MŮJ

Poslední valčík je můj

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Zelda Fitzgeraldová
Poslední valčík je můj – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

POSLEDNÍ
VALČÍK
JE MŮJ

ZELDA
FITZGERALDOVÁ

POSLEDNÍ
VALČÍK
JE MŮJ

PŘELOŽILA LUCIE MIKOLAJKOVÁ
KNIHA ZLÍN

Věnováno Mildred Squiresové

*Po šťastném větru jsi stočil mou vlast,
když v příboji bídy se zmítala zlé:
i nyní nám dobrým zas průvodcem bud!*

Král Oidipús

I

1

„Ta Beggsovic děvčata,“ říkali lidé, „mají pocit, že jim snad projde úplně všechno.“

To proto, jaký jim jejich otec dodával pocit bezpečí. Byl jako živoucí pevnost. Většina lidí si tesá hradby života z kompromisů, budou je nedobytné věže z uvážlivých ústupků, konstruuje filozofické padací mosty z citového oploštění a hází nájezdníky do vroucího oleje z kyselých hroznů nesplněných očekávání. Soudce Beggs se však opevnil svou bezúhonností už jako mladý muž; jeho věže a kaple byly vystaveny z intelektuálních představ. Pokud jeho důvěrní přátelé věděli, nepustil na svažité cestičky kolem svého hradu ani neškodného pasáka koz, natož nějakého hrozného barona. Tato nepřístupnost však byla jediným kazem jeho znamenitého charakteru, a snad právě kvůli ní nikdy nepronikl do celostátní politiky. Stát ovšem shlížel na jeho nadřazenost s pochopením a jeho děti nebyly nuceny v raném věku vyvíjet společenské úsilí, bez něhož si člověk vnitřní pevnosti nikdy nevybuduje. V životním cyklu generací stačí jeden vládce, jenž odvrátí od svého potomstva pohromy a nemoci a zajistí tak jejich přežití.

Jeden silný muž může nést na svých bedrech mnoho dalších a své plémě může upsat té nejhodnější přírodní filozofii, aby tak dodal své rodině zdání smyslu. Když se Beggsovy děti konečně naučily vyhovět neustále se měnícím požadavkům své doby, už jim ďábel dýchal za krk. Takto ochromené se zuby nehty držely feudálních věží svých otců a schraňovaly své duchovní dědictví – které by bývalo mohlo být ještě hojnější, kdyby si byly připravily vlastní vhodné úložiště.

Když byly děti Millie Beggsové malé, prohlásila jedna z jejich dávných spolužaček, že v životě neviděla zlobivější potomstvo. Kdykoli se něčeho

s pláčem a křikem dožadovaly, Millie jim to poskytla, bylo-li to v jejich silách, případně byl přivolán lékař, aby pomohl překonat neúprosnost světa, který byl na tak výjimečné děti nepochybně nedostatečně zařízen. Austin Beggs sice nezískal od svého otce dostatečnou průpravu, avšak o to více se dnem i nocí lopotil v laboratoři své mysli, aby svůj rod dokázal zabezpečit. Millie pak z nutnosti a bez zdráhání vytahovala děti ve tři hodiny v noci z postýlek, třásla jim chrastítky a tichounce jim zpívala, aby přehlušila hlasitý proud myšlenek o kořenech napoleonského občanského zákoníku, valící se z hlavy jejího manžela. Říkával často, beze stopy humoru: „Vystavím si hradby na skalním útesu strážném divokou zvěř a obeženu je ostnatým drátem a tam se před tou sběří schovám.“

Austin miloval Milliiny děti s odtažitou něhou a sebezpytem, jež jsou vlastní významným mužům, kteří jsou nuceni čelit nějakému odkazu svého mládí, vzpomínce na ty dny před tím, než se rozhodli stát se nástrojem svých zkušeností, nikoli jejich výsledkem. To pochopíte, až uslyšíte laskavost schovanou v tónech Beethovenovy „Jarní“ sonáty. Možná by Austin býval mohl být své rodině bližší, kdyby nebyl přišel o jediného syna krátce po jeho narození. A jelikož finanční starosti jsou to jediné, na čem se muži a ženy mohou podílet stejnou měrou, postěžoval si Millie právě s tím. Hodil jí do klína účet za chlapečkův pohřeb a srdceryvně vykřikl: „Z čeho si probůh myslíš, že to asi tak zaplatím?“

Millie, která nikdy tak úplně nežila v přítomném okamžiku, si u tak spravedlivého, ušlechtilého muže, jakého znala, neuměla tuhle krutost vysvětlit. Nikdy poté už si nedokázala o lidech udělat úsudek; namísto toho si v duchu přizpůsobovala realitu jejich vrtkavosti a upjala se na ně s takovou oddaností, až dosáhla vnitřní harmonie, kterou by jí záviděla každá světice.

„Jestli jsou snad moje děti zlobivé,“ odpověděla jednou své přítelkyni, „já jsem nikdy nic takového nepozorovala.“

Všechny její cesty do hlubin neslučitelných protikladů lidské povahy jí rovněž naučily schopnosti psychologického přenosu, jenž jí pomohl zvládnout narození posledního dítěte. Když Austin, dobřela rozružený stagnací civilizace, hodil všechno své rozčarování a zmírající naděje v lidstvo, jakož i všechny své finanční starosti na její trpělivou hlavu, nasměrovala svou instinktivní roztrpčenost jinam, na Joaninu horečku či Dixiin vymknutý kotník, a proplouvala všemi útrapami života s blaženou

truchlivostí řeckého chóru. Tváří v tvář realitě chudoby se celá zahalila stoickým, neotřesitelným optimismem a obrnila se proti jednomu každému soužení, které ji hrozilo pronásledovat až do konce.

V líhni prodchnuté mystickou vůní černošských chův se z rodiny vyklubaly samé dívky. Jak rostly a učily se vnímavosti, proměnil se soudce ze zosobnění nějakého toho šestáku navíc, výletu tramvají na malebnou piknikovou louku či plné kapsy větrových bonbonů v nástroj odplaty, neúprosný osud, sílu zákona, pořádku a zavedených kázeňských pravidel. Mládí a dospělost stály proti sobě: mládí jako hydraulická lanovka, zatímco zralost, z níž přesvědčení a sebejistota unikaly jako voda, se usilovně snažila zátěž mládí vyrovnávat. A časem se dívky oděly atributy ženství a hledaly u matky útočiště před obrazem svých mladých let, jako když se člověk skrývá před oslepující září slunce pod ochranou stromů ve stinném háji.

Na Austinově verandě skřípe houpačka, nad větvemi klematisu zběsile krouží svatojánská muška, hmyz se bezhlavě vrhá do zlatavé zkázy světla v síni. Nad jižanskou nocí visí stíny, jako těžké promočené mopy nasakují zapomněním a vracejí je do černého tepla, z něž se zrodilo. Melancholické šlahouny povijnice se vinou přes síťovou treláž jako temné savé polštářky.

„Pověz mi, jaká jsem byla, když jsem byla malá,“ naléhá nejmladší dívka. Přitiskne se k matce v úsilí navázat s ní skutečný vztah.

„Bylas hodné děťátko.“

Dívce se nedostalo žádného výkladu jí samé: narodila se rodičům tak pozdě, že se jim lidskost už dávno vytratila z niterného vědomí a dětství pro ně znamenalo spíše abstraktní pojem než přítomnost skutečného dítěte. Chce, aby jí někdo pověděl, jaká je, protože je ještě příliš mladá, než aby chápala, že se nepodobá vůbec nikomu a ničemu a že svou kosturu obalí vším, co z ní vyzařuje, jako když generál rekonstruuje průběh bitvy a každý útočný a ústupový manévr svých vojsk znázorní pomocí zářivě barevných špendlíků. Netuší, že právě toto úsilí jí učiní jí samou. Teprve mnohem později si dívka jménem Alabama uvědomila, že z kostí svého otce může vyčíst jen to, co jí bude omezovat.

„A taky jsem v noci plakala a tropila rámus, takže jste si s tatínkem přáli, abych byla mrtvá?“

„Co je to za nápady? Všechny moje děti byly úplná zlatíčka.“

„A babiččiny taky?“

„Myslím, že ano.“

„Tak proč vyhnala strýce Cala, když se vrátil domů z občanské války?“

„Tvoje babička byla velký svéráz.“

„A Cal taky?“

„Ano. Když se Cal vrátil, dala babička vzkázat Florence Featherové, že jestli snad čeká, až babička umře, aby si mohla Cala vzít, pak by Featherovi měli vědět, že Beggsovi jsou pořádně dlouhověková rodina.“

„A to byla tak bohatá?“

„Ne. O peníze nešlo. Florence tvrdila, že s Calovou matkou by nevydržel snad ani sám ďábel.“

„Takže se Cal nakonec neoženil?“

„Ne... babičky si nakonec vždycky prosadí svou.“

Matka se zasměje – její smích připomíná smích kupce, jenž líčí příklady své obchodnické zdatnosti a zároveň se omlouvá za svou chamtivost a sebejistotu, které z něj čiší; je to smích vítězné rodiny, jež porazila jinou vítěznou rodinu ve věčném soupeření o moc.

„Kdybych já byla strýc Cal, nikdy bych to nestrpěla,“ prohlásí děvčátko vzdorovitě. „Udělala bych se slečnou Featherovou, co bych chtěla.“

Když u Beggsových přijde čas jít spát, hluboká tíha otcovského hlasu si podmaní tmou až do úplného utišení.

„Proč byste tohle všechno chtěly znovu probírat?“ pronese uvážlivě.

Zavře okenice a jako v krabici tím uvězní všechny výjimečné vlastnosti svého domu: otevřenost světlu, volány záclon, jimiž se prodírá slunce, až se záhyby lesklé květované bavlny kývají sem a tam jako střapaté záhony na zahradě. Soumrak nepoznamená jeho pokoje stíny, nepokříví obrysy věcí: jen je promění v neurčitější, šedivější světy, ale zanechá je nedotčené. Ať je zima či jaro, dům zůstává pořád nádherným zářivým místem, jakoby namalovaným na zrcadle. Jas obrazu nenaruší ani rozpadající se židle a množící se díry v kobercích. Dům je jako vzduchoprázdný, jež Austin Beggs zaplnil artefakty blízkými jeho zásadovému charakteru. V noci spí jako zářící meč ukrytý v pochvě jeho znavené vznešenosti.

Plechová střecha v horku vydává praskavé zvuky; vzduch uvnitř je jako dech linoucí se z dlouho neotvírané truhly. Světlíkem nade dveřmi na konci chodby v patře neproniká žádné světlo.

„Kde je Dixie?“ zeptá se otec.

„Vyšla si s přáteli.“

Děvčátko vycítí matčinu vyhýbavost a ostražitě se přišourá blíž s pocitem vlastní důležitosti, protože se právě podílí na rodinných záležitostech.

Děje se nám tolik věcí, pomyslí si. To je tak zajímavé, být rodina!

„Millie,“ pokračuje otec, „jestli se Dixie zase potlouká po městě s Randolphem McIntoshem, může se sebrat a odejít z mého domu!“

Otcova hlava se třese hněvem; pobouření nad nevhodnými mravy mu málem shodí brýle z nosu. Matka tiše přejde po teplé rohoži v jejím pokoji a děvčátko leží ve tmě a dme se ctností a poslušností vůči zvyklostem svého klanu. Otec sejde jen v batistové noční košili dolů a čeká.

Z protějščího ovocného sadu se line vůně zralých hrušek a vznáší se nad dívčinou postelí. Kdesi v dálce si kapela zkouší valčíky. Z temnoty září bílé předměty – bílé květy, bílé dlažební kostky. Měsíc se z okenních tabulek přenese do zahrady a jako stříbrná lopatka čeří hlínu dýchající lahodně šťavnatou vůní. Svět je mladší než on a dívka náhle sama sobě připadá nesmírně stará a moudrá: chápe své potíže a potýká se s nimi, jako by se týkaly výhradně jen jí samé a nebyly dědictvím její rasy. Všechno oplývá jakýmsi jasem a svěžestí a ona pyšně zkoumá všechnen ten život, jako by se procházela zahradou, již ona sama přiměla vyrašit z té nejnehostinnější půdy. Už teď opovrhuje spořádanou a plánovanou výsadbou a věří v existenci čarodějného pěstitele, jenž by dal i na té nejtvrdší skále vyrůst sladce voňavým květinám, z vyprahlé pustiny by vydobyl popínavé noční květy, zasadil by dech soumraku a sklidil měsíčky. Přeje si, aby život byl snadný, aby jej provázely jen příjemné vzpomínky.

Zamyslí se a ponoří do romantických úvah o sestřině nápadníkovvi. Randolphovy vlasy jsou jako perleťové rohy hojnosti, z nichž prýští koule jasného světla a skládají se v jeho tvář. Připadá jí, že i ona sama je uvnitř taková, a v tom nočním citovém zmatku dumá o tom, co v ní vyvolává krása. Myslí na Dixie, nadšeně se s ní ztotožňuje, jako by její sestra byla jen dospělou součástí jí samé, oddělená proměnlivou mocí času, jako paže ošklivě spálená od sluníčka, která se najednou může zdát úplně cizí, pokud jsme si její změny nevšimli. Přisvojí si i sestřin milostný poměr. Bdí tak dlouho, až se jí začnou zavírat oči. Pod náporem

svých zkratých snů jako by odložila samu sebe. Usne. Měsíc přívětivě laská její opálenou tvář. Ve spánku dívka stárne. Jednoho dne se probudí a zjistí, že rostliny na zahradní skalce jsou převážně jen houbovitě útvary, jež téměř nepotřebují výživu, a bílé kotouče, které tak dokážou provonět půlnoční vzduch, jsou vlastně jen zárodečný porost spíš než květiny; a tahle starší dívka bude pak s hořkostí bloumat po geometricky přesných pěšinkách jako podle Le Nôtra namísto mlhavých cestiček svého dětství, lemovaných hrušněmi a aksamitníky.

Ráno Alabama nikdy netušila, co ji vlastně probouzí. Ležela, rozhlížela se kolem sebe a uvědomovala si, že její tvář zcela postrádá výraz, jako by na ni někdo připlácl mokrou předložku z koupelny. S úsilím se probírala k životu. Z rysů jejího obličeje, napjatých jako síť, skepticky i vyzývavě vykukovaly živé oči divokého zvířátka uvězněného v pasti. Citronově žluté vlasy jí splývaly po zádech. S velkorysími gesty se oblékla do školy a předkláněla se přitom, aby mohla sledovat pohyby svého těla. V nehybném jižním vzduchu zněl školní zvonek vyšeptale a nevýrazně, jako cinkání bóje tlumené široširou plochou moře. Po špičkách se vkradla do Dixieho pokoje a napatlala si na tvář sestřinu růž.

Když pak lidé říkali: „Alabama, ty máš na tvářích růž!“, odpovídala prostě: „Ale ne, jenom jsem si drhla obličej kartáčkem na ruce.“

Podle Alabamy plnila Dixie roli starší sestry více než uspokojivě: pokoj měla plný věcí, všude se povalovalo nějaké hedvábí. V sošce tři opic na krbové římsě měla schované zápalky, aby mohla potají kouřit. Místo mezi dvěma sádrovými „Mysliteli“ zabíral *Tmavý květ*, *Dům granátových jablek*, *Světlo, které zhaslo*, *Cyrano z Bergeraku* a ilustrované vydání Chajjámových *Čtyřverší*. Alabama věděla, že v horní zásuvce prádelníku je ukrytý *Dekameron* – všechny drsnější pasáže už přečetla. Nad knihami se skvěla dívka oblečená v edvardiánském stylu a s jehlicí na klobouky v ruce, již dloubala do postavičky muže pod lupou; nad bílým houpacím křesílkem si hověli dva plyšová medvídci. Dixie vlastnila širokánkový růžový klobouk, ametystovou sponu a elektrickou kulmu na vlasy. Dixie bylo dvacet pět let. Alabama se čtrnáctého července ve dvě hodiny ráno chystala oslavit své čtrnácté narozeniny. Třetí sestře Beggsově, Joan, bylo třiatdacet. Ta už sice doma nežila, ale chovala se odjakživa tak spořádaně, že její přítomnost či nepřítomnost měla na domácnost Beggsových pramalý vliv.

Alabama nedočkavě sklouzla dolů po zábradlí. Někdy se jí zdávalo, že spadla do schodištní šachty, ale na poslední chvíli ji zachránilo, že obkročmo přistála na širokém zábradlí – a jak po něm teď sjížděla dolů, přehrávala si v duchu pocity ze svého snu.

Dixie už seděla u stolu, uzavřená před světem do tichého vzdoru. Bradu měla zčervenalou a na čele rudé pruhy od pláče. Na tváři jako by se jí pod kůží cosi zvedalo a zase klesalo, nejdřív na jednom místě, pak zas jinde, jako když se v hrnci vaří voda.

„Já se neprosila, abych se narodila!“ vyštěkla.

„Nezapomeň, že už je dospělá, Austine.“

„Ten chlap je naprostý budižkničemu a vyložený povaleč! A navíc ani není rozvedený.“

„Vydělávám si na živobytí sama a budu si dělat, co budu chtít!“

„Millie, ten člověk už do mého domu nevkročí!“

Alabama seděla úplně bez hnutí, připravená vyslechnout nějaký velkolepý protest vůči otcovu úsilí zhatit sestřin milostný poměr. Ale s výjimkou její nehybnosti se nestalo nic.

Slunce dopadalo na stříbřité vějíře listů kapradin a na stříbrný džbán s vodou, na modrobílé dlažbě zněly kroky soudce Beggse, když odcházel do kanceláře, a odměřovaly přesně vymezený čas a prostor – nic víc. Zaslouchla, jak pod katalpami na rohu ulice zastavila tramvaj, a soudce byl pryč. V jeho nepřítomnosti se světlo na kapradinách mihotalo mnohem méně rytmicky; chod jeho domova závisel na jeho vůli.

Alabama pozorovala šlahouny trubače, jež se plazily po zadním plotě jako korálový náhrdelník ovinutý kolem tyče. Ranní stín pod zederachovým stromem byl stejný jako světlo – ostrý a dotěrný.

„Maminko, já už nechci chodit do školy,“ pronesla Alabama zamýšleně.

„Proč ne?“

„Připadá mi, že už všechno vím.“

Matka se na ni zahleděla, tvářila se překvapeně a taky trochu nedůtklivě; dívka si proto své plánované vysvětlení raději rozmyslela, a aby neztratila tvář, raději se zase rozpovídala o sestře.

„Co myslíš, že tatínek udělá s Dixie?“

„Ale prosím tě! To ti dělá starost zrovna tohle? Nelámej si s takovými věcmi tu svou pěknou hlavičku, dokud nebudeš muset.“

„Kdybych já byla Dixie, nedovolila bych mu, aby mi bránil. Mám Dolpha ráda.“

„Člověk se musí hodně snažit, aby v tomhle světě dostal všechno, co chce. A teď už utíkej. Přijdeš pozdě do školy.“

Zalitá horkem ze zardělých, nervózně pulsujících tváří se školní třída zhoupla od velkých čtvercových oken k pochmurnému litografickému výjevu z podpisu Deklarace nezávislosti, jako by si ji přitáhla kotva. Pomalé červenové dny se vršily na vzdálené tabuli jako hrouda slunečního svitu. Vzduchem poletovaly bílé částečky ohoblovaných gum. Vlasy, teplý vlněný serž a zaschlé krusty inkoustu v kalamářích dusily počínající léto, které už na ulici proráželo pod stromy bělavé tunely a oblepovalo okna nasládle mdlým horkem. Tichem se nesly naříkavé černošské popěvky.

„Koukejte, rajčátka, kupte si rajčátka, krásný, zralý! A kapustičku, zelenou kapustičku!“

Chlapci měli na sobě černé zimní podkolenky, které slunce barvilo dozelena.

Pod nadpis „Rozprava v aténském shromáždění“ si Alabama naškrábala „Randolph McIntosh“. Kolem věty „Všichni muži byli zabiti a ženy a děti prodány do otroctví“ nakreslila kruh, Alkibiadovi vybarvila rty a přimalovala módní mikádo, a když byla s tou proměnou hotova, rázně Myersovy *Dějiny antiky* zaklapla. V duchu nesouvisle bloumala od jedné myšlenky ke druhé. Jak dokáže být Dixie vždycky tak ladná a elegantní a připravená úplně na všechno? Alabama měla pocit, že ona nikdy nedosáhne toho, aby na ní bylo úplně všechno, všecičko tak, jak má být – nikdy nedocílí toho stavu jakési abstraktní připravenosti. Dixie se sestře jevila jako dokonalý nástroj života.

Dixie vedla společenskou rubriku v městských novinách. Od chvíle, kdy dorazila z redakce domů, až do večere neustále jen telefonovala. Domem se neslo její monotónní drmolání, vrkavé a afektované, jako by stále naslouchala chvění svých vlastních hlasivek.

„Teď ti to nemůžu říct –“ A pak se ozvalo dlouhé, pomalé zabublání, jako když z vany odtéká voda.

„Ach, povím ti to, až se uvidíme. Teď to nejde.“

Soudce Beggs ležel na své strohé železné posteli a třídil hromady papírů vzešlé ze žlutnoucích odpolední. Jeho tělo jako listí pokrývaly

v teletině vázané výtisky *Análů britského práva a Komentovaných soudních případů*. Telefon ho vytrhoval ze soustředění.

Když zavolal Randolph, soudce to hned poznal. Po půlhodině vpadl do předsíně a hlas se mu třásl potlačovaným hněvem.

„Jestli teď nemůžeš nic říkat, proč tedy vůbec telefonuješ?“

Soudce Beggs chňapl po sluchátku. Pak promluvil tak chladně a úsečně, jako se vycpavač zvířat věnuje své práci.

„Nepřeji si už, abyste se s mou dcerou scházel nebo jí telefonoval.“

Dixie se zavřela ve svém pokoji a dva dny z něj odmítala vyjít či se najíst. Alabama si svůj podíl na celém tom pozdvižení nesmírně užívala.

„Rád bych, aby se mnou Alabama tančila na letošním Plese krásy,“ řekl Randolph na druhém konci.

Slzy dětí pokaždé spolehlivě přivolaly jejich matku.

„Proč obtěžujete tatínka? Můžete si to přece vyřešit venku,“ navrhla smířlivě. Tahle nezměrná, bezbřehá velkorysost se v matce rozvinula za všechna ta léta života tváří v tvář nevyvratitelné logice soudcovy vytříbené mysli. Ženská sounáležitost neměla v jejím životě žádné místo, neboť se neslučovala s jejím mateřským přístupem, a tak se z Millie Beggsové v pětačtyřiceti letech stala citová anarchistka. Byl to pro ni způsob, jak sobě samé dokázat, že je její život nepostradatelný. Její vlastní vrtkavost a nedůslednost pak jako by jen posilovala její nadvládu nad stavem věcí, po němž tolik toužila. Austin nemohl zemřít nebo snad jen onemocnět, měl přece tři děti a žádné peníze a příští podzim měly být volby a on měl jen pojištění a svůj zákonný plat; avšak Millie, která si připadala jako mnohem volnější nitka v tkanině jejich života, měla pocit, že ona by klidně mohla.

Alabama odeslala dopis, který Dixie na matčin návrh napsala, a sešly se s Randolphem v kavárně Tip-Top.

Alabama, která proplouvala svým dospíváním ve víru energické rozhodnosti, podvědomě nedůvěřovala sdělení, jež si její sestra s Randolphem předávali.

Randolph byl reportérem ve stejných novinách jako Dixie. O jeho malou dcerku se starala jeho matka v neomítnutém domě na jihu státu poblíž rákosových polí. Výrazem tváře Randolph nikdy nedokázal ovládnout své rysy ani tvar svých očí a vypadalo to, jako by jeho tělesná existence byla ten nejpodivuhodnější zážitek, jakého se mu kdy dostalo. Vedl

večerní hodiny tance, pro něž mu většinu žáků sehnala Dixie – ostatně mu sháněla i kravaty a všechno ostatní, co bylo třeba vybrat správně.

„Miláčku, nuž musíš odkládat na talíř, když ho zrovna nepoužíváš,“ pronesla Dixie ve snaze napasovat jeho osobnost do formy odpovídající její společenské vrstvě.

Nikdy byste nepoznali, zda ji vlastně slyšel, byť se zdálo, že neustále něčemu naslouchá – jako by snad čekal, že uslyší skřítky zpívat serenádu či se mu z nadpřirozených sfér dostane nějakého geniálního vodítka, jež mu pomůže se v rámci sluneční soustavy správně společensky zařadit.

„A já si dám plněné rajče a gratinované brambory, vařený kukuřičný klas, muffiny a čokoládovou zmrzlinu,“ přerušila je Alabama netrpělivě.

„Božínku! – Takže, Alabamo, budeme dělat *Tanec hodin*, já budu mít harlekýnské punčochy a ty si vezmeš tarlatánovou sukni a třírohý klobok. Zvládneš dát za tři týdny něco dohromady?“

„Určitě. Pamatuju si nějaké kroky a figury z loňského karnevalu. Bude to takhle, dívej se.“ Alabama prsty naznačila nerozlučně spojené krůčky. Jeden prst pevně přitiskla ke stolu, aby si vyznačila to správné místo, uvolnila ruce a začala znovu. „... A potom přijde tohle... a nakonec je vr... rr... ummm!“ vysvětlila.

Randolph a Dixie dívku pochybovačně pozorovali.

„Je to moc pěkné,“ poznamenala Dixie váhavě, poněkud nalomená sestřiným nadšením.

„Můžeš nám vyrobit kostýmy,“ dodala Alabama, zářící majetnickým nadšením. Každou chvíli se pro něco náhodně nadchla a pak své zanícení napřela na to první, co jí přišlo pod ruku – své sestry a jejich mládence, představení a vystoupení. Sama se neustále měnila, a tak byl život s ní jedna velká improvizace.

Každé odpoledne spolu Alabama a Randolph zkoušeli ve staré aule tak dlouho, až se dovnitř vkradl večerní soumrak a stromy venku vlhce, téměř veroneseovsky zářily, jako by snad bylo venku přišlo. Právě zde se shromáždil první alabamský pluk, aby vyrazil do občanské války. Uzounký balkon nesený vřetenovitými železnými pilíři se prohýbal a v podlaze byly díry. Svažité schody odsud vedly na městské tržiště: slípky plymutky v klecích, ryby, střepinky ledu z řeznictví, zavěšené girlandy bot pro černochoy a vojenské svrchníky vystavené ve dveřích. Zardělá

vzrušením žila dívka právě pro tenhle okamžik, ve světě imaginárních profesionálních záloh.

„Tu nádhernou barvu pleti zdělila Alabama po matce,“ povídali si vážení občané při pohledu na to, jak se točí dokolečka.

„Jenom jsem si drhla obličej kartáčkem na ruce!“ zavolala na ně z jeviště. Takhle odpovídala na otázky ohledně barvy své pleti vždycky – nebyla to pokaždé přesná ani dostačující odpověď, ale ona to takhle zkrátka říkala.

„To dítě má talent,“ poznamenávali místní ctihodní dál. „To by se mělo rozvíjet.“

„To jsem si vymyslela sama!“ odpovídala zase, ačkoliv to nebyla tak úplně pravda.

Když na konci baletního vystoupení spadla opona nad posledním výjevem, vnímala Alabama potlesk, jenž se nesl z hlediště, jako burácení dopravy. Na plese hrály dvě kapely a slavnostní pochod dirigoval sám guvernér. Po svém vystoupení pak Alabama stála v temné chodbičce, jež vedla do šatny.

„Jednou jsem zapomněla kroky,“ šeptla dychtivě. Představení na jevišti se dál neslo svým pokojným tempem.

„Byla jsi skvělá,“ zasmál se Randolph.

Dívka dychtivě lapala jeho slova, jako by se do nich chtěla odít jako do slavnostního roucha. Randolph ji shovívavě uchopil za dlouhé paže a přejel jí rty přes ústa, jako když námořník pátrá na obzoru, zda nezahlédne stěžně jiné lodi. Brala to jako znamení, že už je skoro dospělá, a nesla si ho jako vyznamenání za statečnost – zůstalo jí na tváři ještě celé dny a vrátilo se pokaždé, když se jí zmocnilo vzrušení.

„Ty už jsi skoro velké děvče, vid'?“ poznamenal.

Alabama si nedopřála právo zkoumat tyto subjektivní soudy, ta místa setkání všech aspektů jí samé, to, jak si ji představoval jako ženu, kterou si v objetí vyčaroval svým polibkem. Kdyby si tam samu sebe představila, znesvětila by tím svou vlastní zpovědnici. Měla strach a pocit, jako by její srdce byla živoucí, kráčející osoba. A ona skutečně byla. Tolik osob, které jako by kráčely všechny najednou. Představení skončilo.

„Alabama, proč nechceš jít na parket?“

„Ještě nikdy jsem netancovala. Mám strach.“

„Dám ti dolar, když si zatancuješ s jedním mladíkem, který tam na tebe čeká.“

„Tak dobře, ale co když upadnu nebo mu podrazím nohy?“

Randolph je představil. Šlo jim to spolu docela dobře, tedy pokud zrovna mladý muž neudělal krok stranou.

„Ty jsi tak roztomilá,“ poznamenal její taneční partner. „Myslel jsem, že jsi určitě odjinud.“

Řekla mu, že ji někdy může přijít navštívit, a pak totéž zopakovala ještě tuctu dalších mužů a jednomu zrzavému chlapíkovi, který klouzal po parketu, jako by sbíral smetanu z mléka, slíbila, že s ním zajede do sportovního klubu. Nikdy předtím si Alabama nedokázala představit, jaké to je, když člověka někdo pozve na schůzku.

Mrzelo ji, když jí druhý den při mytí zmizelo veškeré líčení. Ted' už se na všechna ta dostaveníčka, která si domluvila, mohla maskovat jen za pomoci Dixiiny růže na tvář.

Soudce zavadil složenými ranními novinami o svůj šálek, až káva v něm zašplouchala, a pak začal předčítat zprávu o včerejším Plesu krásy. „Talentovaná slečna Dixie Beggsová, nejstarší dcera soudce Beggse a jeho paní z našeho města,“ stálo tam, „nesmírně dopomohla k úspěchu celé akce, když se zhostila role impresária své nadané sestry, slečny Alabamy Beggsové, za přispění pana Randolpha McIntoshe. Jejich tanec se vyznačoval překvapivou krásou a byl znamenitě proveden.“

„Jestli si Dixie myslí, že může do naší rodiny zavádět manýry prostitutek, už není moje dcera! Stojí to v novinách, a ještě si na tu ostudu našla obětního beránka! Moje děti si musí mého jména vážit. Nic jiného na světě mít nebudou!“ vybuchl soudce.

Ještě nikdy Alabama neslyšela otce pronést delší proslov o tom, co od svých dětí vyžaduje. Jeho mimořádný intelekt bránil veškeré naději na dorozumění se sobě rovnými, a tak žil soudce odloučený život, od svých společníků očekával jen neurčité, mírné pobavení a za svou odtažitost nežádal nic než náležitou úctu.

A tak se toho odpoledne přišel Randolph rozloučit.

Zahradní houpačka vrzala, popínavé růže na slunci v prachu hnědly. Alabama seděla na schodech a rozpálenou hadicí zalévala trávnick. Tryska jí žalostně promáčela šaty. Bylo jí kvůli Randolphovi smutno; doufala, že se jí ještě naskytne nějaká příležitost ho znovu políbit. Nu což, říka-

la si v duchu, bude si po následující léta muset pamatovat ten jediný polibek.

Sestřiny oči sledovaly Randolphovy ruce, jako by očekávala, že ji jeho prsty zavedou až na konec světa.

„Možná se budeš moci vrátit, jakmile se rozvedeš,“ zaslechla Alabama Dixiin zdušený hlas. Randolphovy oči na pozadí popínavých růží však byly ztěžklé vědomím konečnosti. Jeho výrazný, odtažitý hlas se k Alabamě donesl naprosto jasně.

„Dixie,“ začal, „naučilas mě jíst příborem a tančit a vybírat si obleky, ale do domu tvého otce bych se nevrátil, i kdybych snad měl opustit Ježíše. Pro něj není nic dost dobré.“

A opravdu se nevrátil. Z minulosti už se Alabama poučila, že jakmile se v rozhovoru vyskytne Spasitel, zcela jistě se stane něco nepříjemného. Požitek z jejího prvního polibku se vytratil spolu s nadějí na jeho opakování.

Zářivě rudý lak na Dixiiných nehtech zežloutl a v tlustých nánosech zpod něj prosvítala zanedbanost. Vzдалa se práce v novinách a vrátila se do banky. Růžový klobouk zdědila Alabama a ametystovou sponu někdo rozšlápl. Když se domů vrátila Joan, byla v jejich společném pokoji taková spoušť, že si raději sbalila oblečení a nastěhovala se k Alabamě. Dixie horečně šetřila; za celý rok si nekoupila nic než sošky ústředních postav z Botticelliho Primavery a litografický tisk Chabasova Záříjového rána.

Dixie si zakryla světlík nade dveřmi do pokoje kusem kartonu, aby otec nevěděl, že bývá ještě po půlnoci vzhůru. Děvčata přicházela a odcházela. Když u nich přespávala Laura, bála se celá rodina, že se od ní nakazí tuberkulózou; zlatovlasá oslnivá Paula zase měla otce, jehož soudili za vraždu; Marshall byla krásná a zlomyslná, měla spoustu nepřátel a špatnou pověst; a když až z New Yorku dorazila Jessie, nechávala si punčochy posílat do čistírny. Austinu Beggsovi to připadalo jaksi nemorální.

„Nechápu,“ říkával, „proč si moje dcera musí vybírat přítelkyně ze samého bahna společnosti.“

„Záleží, jak se na to díváš,“ namítala Millie. „V tom bahně mohou být i vzácné usazeniny.“

Dixiin kamarádky si vzájemně nahlas předčítaly. Alabama vždy sedávala v bílém houpacím křesílku a pozorně je poslouchala, snažila

se napodobovat jejich eleganci a pečlivě si ukládala do paměti drobný zdvořilý smích, jemuž se učily jedna od druhé.

„Tomu nemůže rozumět,“ opakovaly pořád dokola a upíraly na dívku průzračné anglosaské oči.

„Rozumět čemu?“ ptala se Alabama.

Zástupy dívek ovíjely zimu jako bohatě řasený límec. Dixie plakala, kdykoli ji nějaký muž přesvědčil, aby s ním šla na schůzku. Na jaře pak přišla zpráva o Randolpově smrti.

„Nenávidím život!“ křičela Dixie hystericky. „Nenávidím, nenávidím, nenávidím! Kdybych si ho byla vzala, nestalo by se to!“

„Millie, zavolala bys prosím doktora?“

„Nic vážného, jen nervové vypětí, pane Beggsi. Není třeba se znepokojovat,“ ujistil ho lékař.

„Tyhle nesmyslné citové výlevy už tu trpět nehodlám,“ zavrčel Austin.

Když se Dixie trochu sebrala, odjela pracovat do New Yorku. S pláčem je všechny políbila na rozloučenou a odešla s kyticí snítek zimolezu v ruce. Pronajala si pokoj na Madison Avenue, který sdílela s Jessie, a vyhledala všechny přátele z domova, kteří tu také skončili. Jessie jí pomohla sehnat práci v pojišťovně, kde byla zaměstnaná i ona sama.

„Já chci taky do New Yorku, maminko,“ žadonila Alabama, když si společně pročetly Dixiiny dopisy.

„A proč, probůh?“

„Abych mohla být svou vlastní paní.“

Millie se zasmála. „Na tom přece nesejde,“ odušila. „Svou vlastní paní přece můžeš být kdekoli. Proč to nezkusíš doma?“

Do tří měsíců si Dixie našla v New Yorku manžela, původem z jižní Alabamy. Přijeli domů na návštěvu a ona pořád plakala, jako by jí bylo líto všech zbylých členů rodiny, kteří musejí i nadále žít doma. Vyměnila v rodném domě nábytek a do jídelny koupila nový příborník. Alabamě pořídila fotoaparát Kodak a společně se pak fotografovaly na schodech u Kapitolu, pod pekanovými stromy a ruku v ruce na zápraží domu. Dixie si přála, aby jí Millie vyrobila prošivanou přikrývku, aby dali kolem domu vysázet zahradu růží a aby se Alabama tolik nemalovala, že je na to ještě mladá, že v New Yorku to děvčata nedělají.

„Ale já nejsem v New Yorku,“ namítla Alabama. „A až tam pojedu, stejně se budu líčit.“

A pak Dixie s manželem zase odjeli a unikli jižanské netečnosti a apatii. V den sestřina odjezdu seděla Alabama na zadní verandě a pozorovala, jak matka krájí rajčata k obědu.

„Cibuli si vždycky nasekám hodinu předem,“ vysvětlovala Millie, „a vytáhnu ji pak právě včas, aby měl salát tu správnou chuť.“

„Ano, maminko. Můžu dostat ty konečky?“

„A nechceš celé?“

„Ne. Mám ráda tu nazelenalou část.“

Matka se věnovala práci s důstojností, s jakou zámecká paní zaopatřuje chudé poddané. Jako by mezi ní a rajčaty vznikl jakýsi vznešený, aristokratický osobní vztah, jako by ta nebohá zelenina závisela na slečně Millie a její schopnosti proměnit ji v salát. Víčka matčiných modrých očí se zvedala do unavené stříšky a její laskavé ruce milosrdně obstarávaly nezbytné potřeby. Její dcera byla pryč. Ale Alabama v sobě měla cosi z Dixie – její bouřlivou vášeň. Millie pátrala v dívčině tváři po rodinné podobě. A navíc se co nevidět měla vrátit Joan.

„Maminko, mělas Dixie hodně ráda?“

„Jistěže měla. Pořád mám.“

„Ale vždyť dělala samé potíže.“

„Ne. Byla jenom pořád zamilovaná.“

„A mělas ji radši než třeba mě?“

„Mám vás ráda všechny stejně.“

„Já budu taky dělat potíže, když nebude po mém.“

„Ale Alabamo, ty přece někdy děláme všichni. Nesmíme se tím nechat ovlivnit.“

„Ano, maminko.“

Skrz mřížoví se dozrávající granátová jablka v kožovitých krajkách svých listů měnila v exotické vzorce. Bronzové koule truchlivého puku lu vystřikovaly na konci zahrady do vodotrysků barvy levandulového tarlatánu. Slivoně zkrápěly střechu kurníku těžkými pytlí letních plodů.

Kvok, kvok, kvok, kvok!

„Ta stará slepice už nejspíš zase snesla.“

„Možná chytila zlatohlávka.“

„Fíky ještě nedozrály.“

Z domu odnaproti svolávala matka své děti. Na dubu u sousedů vrkali holubi. Z kuchyně odvedle se ozvalo rytmické rozklepávání bifteků.